

Тема 14

РИНОК І ПРОДУКЦІЯ

- 14.1. Ринок, його економічна сутність**
- 14.2. Функції ринку**
- 14.3. Види ринку**
- 14.4. Інфраструктура ринку**
- 14.5. Загальна характеристика продукції**
- 14.6. Виробництво продукції**
- 14.7. Конкуренентоздатність продукції**

14.1. РИНОК, ЙОГО ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ

Історично слово «ринок» характеризувало певне місце, де продавалися та купувалися товари. Як правило, це була торгова площа в центрі міста або спеціально обладнане приміщення, де зустрічалися продавці (власники товару) і покупці (власники грошей). Тут у результаті досягнутої домовленості встановлювалися ціни на товар, який в обмін на гроші переходив у руки покупця.

Якщо розглядати еволюцію ринку з точки зору суб'єктів ринкових відносин, то стає очевидним, що спочатку це були безпосередньо виробники і споживачі товарної продукції. Останнім часом у міру його розвитку й відокремлення в самостійні галузі торгівлі та грошового обігу, активними учасниками ринкових відносин стають торговельні й фінансові посередники: комерційні агенти, комівояжери, консигнатори, брокери, дилери та ін.

Названі суб'єкти, діючи на правах фізичних або юридичних осіб, відіграють важливу роль у ринковій економіці, і не випадково, оскільки ринок являє собою складний механізм виявлення й узгодження економічних інтересів.

Поняття «ринок» сьогодні є чи не найпопулярнішим в нашому суспільстві. Зумовлено це переходом України до ринкової економіки, ринкових відносин.

Як економічна категорія, поняття «ринок» відображає сутність економічних відносин, що виникають між суб'єктами економічної системи (виробниками і покупцями) з приводу обміну результатами і умовами (факторами) виробництва. Економічні відносини завжди проявляються як економічні інтереси (усвідомлені людиною потреби, спонукальні мотиви господарської діяльності). Тому ринок – поняття, що відображає процес взаємодії економічних інтересів суб'єктів господарської системи.

Отже, поняття «ринок» тотожне поняттю «ринкові відносини». Економічна система, що функціонує на засадах ринкових відносин, у реальній дійсності є формою організації господарської діяльності суспільства, яку називають по-різному: ринкова система, система вільного підприємництва або ж просто – ринок. Таким чином, поняття ринок розглядається як у вузькому, так і в широкому значенні. В першому – це форма економічного обміну, в другому – система відносин господарювання, здатна вирішувати життєво важливі завдання у сферах суспільного виробництва, обміну, розподілу та споживання. Ринок виступає як сукупність форм і організації співробітництва людей один з одним, призначених для того, щоб звести разом з комерційною метою продавців та покупців, а також надати можливість першим продати, другим – купити товар. Як явище господарського життя, ринок з'явився багато сотень років тому як наслідок природно-історичного розвитку виробництва і обміну, що породили товарне ведення господарства. Відбувалося це через розвиток суспільного поділу праці, появу економічно самостійних, юридичних суб'єктів і перехід від натурального виробництва до прямого продуктообміну, а потім і до товарного обміну на ринку.